

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

MATEŘSKÁ ŠKOLA CHUDČICE

Barevná školička

Č.J. 46/2006

PLATÍ OD 1.1.2007

Zpracovala: Zdena Römerová

OBSAH

1. Charakteristika školního vzdělávacího programu
2. Identifikační údaje o mateřské škole
  - 2.1 Základní údaje
3. Podmínky předškolního vzdělávání
  - 3.1 Materiální podmínky
  - 3.2 Životospráva
  - 3.3 Psychosociální podmínky
  - 3.4 Organizace
  - 3.5 Řízení mateřské školy
  - 3.6 Personální a pedagogické zajištění
  - 3.7 Spoluúčast rodičů
4. Charakteristika integrovaného celoročního vzdělávacího projektu
  - 4.1 Hlavní záměr vzdělávacího projektu
  - 4.2 Na co klade vzdělávací program důraz
  - 4.3 Co vzdělávací projekt předpokládá
  - 4.4 Vzdělávací oblasti
  - 4.5 Očekávané dílčí výstupy
  - 4.6 Rámcové cíle
  - 4.7 Klíčové kompetence
5. Vzdělávací obsah
Obsah integrovaného celoročního vzdělávacího bloku
6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
Vzdělávání dětí mimořádně nadaných
7. Evaluace
Co budeme v naší mateřské škole vyhodnocovat ?
8. Přílohy
  - 8.1 Organizace dne
  - 8.2 Vnitřní řád mateřské školy
  - 8.3 Práva a povinnosti dětí
Práva a povinnosti rodičů

8.4 Pravidla soužití pro děti (na naší mateřské škole)

Pravidla soužití pro dospělé

1. Charakteristika našeho vzdělávacího programu

Oficiálním dokumentem závazným pro předškolní zařízení se stal **Rámcový vzdělávací program (RVP)**. Zavazuje nás, mateřské školy k tomu, aby si každá škola vytvořila, vypracovala svůj Školní vzdělávací program (ŠVP). Pro nás pedagogy je to příležitost vytvořit si tu nejlepší vlastní vzdělávací cestu. Zároveň ji neustálým vyhodnocováním - evaluační činností – zkvalitňovat.

V naší mateřské škole jsou tvořivé učitelky, které mají velmi pěkný vztah k dětem a využívají svých bohatých zkušeností v každodenní práci s dětmi. Uvědomily jsme si však, že když chceme vytvořit funkční program, je nutné získávat nové informace, vědomosti a dovednosti, a zvyšovat svou odbornost. Proto se účastníme vzdělávacích kurzů „Jak vytvořit školní vzdělávací program pro svoji MŠ, studujeme odbornou literaturu.

Především nám jde o to, aby se naše děti cítily v MŠ v dobré pohodě, aby si tu našly nové kamarády, aby měly dostatek podnětů ke hře, k učení a měly z této činnosti radost. Aby byly pokud možno aktivní, samostatné, po všech stránkách (fyzické, psychické a sociální) připravené v rámci svých možností pro plnohodnotný a smysluplný život.

Vzdělávací činnost je zpracovaná do krátkodobých plánů – podtémat:

- je založena na metodách přímých zážitků, využívá dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci s vytvořením podmínek pro činnosti dítěte.

- probouzí v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe. Naslouchat, objevovat, ale i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, co zvládne a co dokáže.

- nepředkládá dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožní hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem.

2. Identifikační údaje o mateřské škole

2.1. Základní údaje

Adresa: příspěvková organizace	Základní škola a mateřská škola Chudčice, okres Brno – venkov, Chudčice 19 Veverská Bítýška 664 71
Zřizovatel školy:	Obec Chudčice 664 71
Ředitel školy:	Mgr. Lenka Truhlářová
Učitelky mateřské školy:	
Vedoucí učitelka:	Zdena Römerová
Učitelka:	Kristýna Soukupová
Telefon:	549 420 379
E-mail:	materska.skola@chudcice.cz
IČO:	75002981
Provoz mateřské školy:	6,30 – 16,30 h; od pondělí do pátku jednotřídní MŠ s celodenním provozem
Počet dětí v MŠ:	25 dětí
Věkové složení naší třídy:	děti od 3 do 6 (7) let

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1. Materiální podmínky

Vstup do MŠ je oddělen samostatným vchodem. Prostorná třída slouží ke hrám a k činnostem. Pro odpočinek a spánek dětí slouží ložnice. Jídelna je společná pro MŠ i ZŠ. Stravování pro děti je zajištěno vlastní kuchyní.

K náročnějším pohybovým aktivitám může MŠ využívat prostory v kulturním domě.. K pobytu venku na čerstvém vzduchu slouží školní zahrada. Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2. Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Děti dodržují pitný režim, mají stále k dispozici dostatek tekutin. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla. Rodiče mohou své děti přivádět v průběhu dne, podle svých možností. Pokud nám přeje počasí jsme každý den, dostatečně dlouho venku. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradce i v prostorách MŠ. Respektujeme individuální potřeby aktivity, spánku a odpočinku dětí. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme jiný klidný program místo odpočinku na lůžku.

3.3. Psychosociální podmínky

Chceme, aby se děti i dospělí cítili v prostředí MŠ dobře, spokojeně a bezpečně. Nově přichodící děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí. Respektujeme potřeby dětí. Děti neúměrně nezatěžujeme, nestresujeme spěchem a chvatem. všechny děti mají rovnocenné postavení. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, děti se učí dodržovat potřebný řád a pravidla soužití. Pedagog vede s dítětem přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikaci. Nabízí dítěti činnost, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Pedagog podporuje děti v samostatných pokusech, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy, výkony dítěte. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora.

3.4. Organizace

Denní řád je dostatečně pružný. Denně jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Pedagog se plně věnuje dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid a bezpečí. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit. Jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Pokud děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Rodiče mají možnost s ohledem na své zaměstnání, přivádět i odvádět své děti kdykoliv v průběhu dne.

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém. Pedagogický sbor pracuje jako tým. MŠ a ZŠ spolupracuje se zřizovatelem.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Pedagogové MŠ mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Naše pracovní doba je organizovaná takovým způsobem, aby byla dětem vždy zajištěna optimální péče. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupujeme aktivně. Jsme si vědomi toho, že výchova a vzdělávání dětí vyžaduje odborný, vysoce citlivý, maximálně zodpovědný pedagogický přístup.

3.7. Spoluúčast rodičů

Naší snahou je vytvořit harmonické, partnerské vztahy mezi školou a rodiči (oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a porozumění). Rodiče mají možnost účastnit se a spolupodílet se na plánování různých programů a činností. Pedagogové chrání soukromí rodiny. MŠ podporuje rodinnou výchovu.

Kritéria pro přijetí dítěte k docházce do MŠ

S účinností od 1. 1. 2006 ředitelka školy určila kritéria podle kterých budou k docházce do MŠ v Chudčicích, zřizované obcí Chudčice přednostně umíst'ovány děti k pravidelné docházce:

1. děti 1 rok před začátkem povinné školní docházky
2. děti, jejichž rodiče mají trvalé bydliště v obci Chudčice
3. děti zaměstnaných matek, které žádají o pravidelnou celodenní docházku dítěte do MŠ
4. děti, které dovršily věk 4 let

Přijímání dětí

Do naší MŠ jsou přijímány děti od 3 do 6 (7) let, podle zákona 564/1992 Sb. o mateřských školách a to na zkušební dobu, která je tři měsíce od nástupu dítěte. Nové děti se do MŠ přijímají podle stanovených kritérií. Děti, které jsou nově přijaty do MŠ, mají možnost ještě před nástupem i za doprovodu rodičů poznat prostředí do kterého půjdou, seznámit se s učitelkami, které je budou přijímat. Naší snahou je posílení pocitu jistoty a bezpečí a bezproblémového nástupu dítěte do MŠ.

4. Charakteristika celoročního vzdělávacího projektu „ Barevná školička“

ŠVP nám umožňuje ve třídě pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a s uplatněním své odborné způsobilosti.

Je dokumentem otevřeným, který na základě evaluačních činností umožňuje utvořit, nebo přeměnit vzdělávání.

Především nám jde o to ,aby se naše děti cítily v MŠ v dobré pohodě, aby si tu našly kamarády, aby měly dostatek podnětů ke hře i k učení a měly z této činnosti radost.Aby byly pokud možno aktivní, samostatné, po všech stránkách (fyzické, psychické a sociální) připravené v rámci svých možností a schopností pro plnohodnotný a smysluplný život.

4.1. Hlavní záměr vzdělávacího projektu:

Rozvoj osobnosti dítěte, její individuality, jejího vzdělávacího potenciálu s celkovým citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, k člověku, k jeho práci, k rodině, k přírodě, k vlastnímu zdraví, k planetě Zemi, k historii a k lidovým tradicím a zvykům, ale i k EU a evropskému společenství.

Rozvoj osobnosti s pozitivním vztahem k sobě i k druhým v souladu s lidskými hodnotami pro generaci třetího tisíciletí, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabšími a ohroženými jedinci, péče o druhé a ohleduplnost k jiným, základy pro zdravý život, význam životního prostředí pro život člověka a důstojné vztahy mezi lidmi všech barev pleti.

4.2. Na co klade vzdělávací program důraz:

- na tvořivost pedagoga při uplatňování vzájemného propojení vzdělávacích oblastí při vlastním plánování denní vzdělávací nabídky dětem
- na uplatňování hlavní vzdělávací metody, kterou je pro děti hra, nebo jiná pro ně zajímavá činnost
- na aktivitu dítěte prožitkovým učením s posilováním dětské zvědavosti a objevováním světa kolem nás
- na emoční prožitky dětí před získanými výsledky v řízených činnostech
- na respektování specifiky předškolního vzdělávání se schopností pedagoga hledat a objevovat nové vzdělávací cesty
- na spojení vzdělávacích témat se životem a s učením nápodoby v praktickém životě – sociálním učením
- na důsledné analýzy evaluace směrem k dítěti zaměřené na rozvoj každého dítěte jako jedinečné osobnosti, vzdělávací pokroky dítěte písemně zaznamenávat
- na spoluúčast s rodinou v netradičních formách zajišťujících pohodovou atmosféru navozující klima důvěry mezi rodiči, školou a dětmi

4.3. Co vzdělávací projekt předpokládá

Respektování specifiky předškolního vzdělávání, metod a forem práce dle RVP PV např.:

- pedagog respektuje fyziologické , kognitivní, sociální a emocionální potřeby dětí určité věkové skupiny konkrétním rozpracováním tématické části vzdělávacího projektu do denní vzdělávací nabídky dětem
- veškeré činnosti organizuje pedagog pro děti zajímavým způsobem tak, aby se každé dítě cítilo jistě, bezpečně a spokojeně v podnětném obsahově bohatém prostředí. Umožňuje dětem bavit se, přirozeným dětským způsobem
- pedagog respektuje individualitu každého dítěte. Vede záznam o vzdělávacích pokrocích dítěte, o jeho vývojových a vzdělávacích pokrocích tak, aby další pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí a aby bylo dítě motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí a cítilo se úspěšné, svým okolím uznávané

- uplatňuje metody a formy práce jako je prožitkové a kooperativní učení hrou, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte. Podporuje dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcuje radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové
- využívá spontánních nápadů dětí a poskytuje dětem dostatek prostoru pro spontánní hry a jeho vlastní plány
- uplatňuje situační učení založené na praktických ukázkách životních souvislostí – uplatňuje učení založené na přirození nápodobě – spontánní sociální učení. Poskytuje dětem vzory chování
- uplatňuje aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dětí předškolního věku
- přímo nebo nepřímo motivuje didakticky zacílenou činnost, v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně
- zásadně uplatňuje didaktický styl založený na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Probouzí v dětech chuť učit se a objevovat
- uplatňuje integrovaný přístup. Uskutečňuje vzdělávání na základě integrovaných bloků, které nerozlišují vzdělávací oblasti, ale které nabízejí dítěti obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života kolem nás pro získání skutečných činnostních výstupů – kompetencí dítěte

Dále předpokládá dodržování podmínek vzdělávání např.:

- věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení, personální zajištění, spoluúčast rodičů

4.4. Vzdělávací oblasti dle RVP PV

Vzdělávací oblasti dle RVP PV:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

1. Dítě a jeho tělo
oblast: biologická

2. Dítě a jeho psychika
oblast: psychologická

3.-Dítě a ten druhý
oblast: interpersonální

4.-Dítě a společnost
oblast: sociálně kulturní

5.-Dítě a svět

oblast: environmentální

Oblasti vzdělávání jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný. Čím úplnější a dokonalejší bude propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím bude vzdělávání přirozenější, účinnější a hodnotnější.

4.5 Očekávané dílčí výstupy

Očekávané dílčí výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem ...)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a o své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, zapamatovat a vybavit si je
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném rodinném a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navozovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.),
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat pravidla her
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
  - pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
  - chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
  - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
  - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
  - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
  - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
  - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
  - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
  - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
  - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování. lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
  - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit s papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
  - vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, chránit živé tvory apod.)

4.6 Rámcové cíle

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy) a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Pedagogové sledují při své práci tyto rámcové cíle (záměry).

Hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopností učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Tento program má zakomponován povinný obsah pěti interakčních oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Pro odstranění formálnosti dělení propojujeme tyto oblasti, ze kterých pedagog každodenní činnosti sestavuje fungující celek, v němž dílčí cíle i dosažené kompetence na sebe navazují a doplňují se.

4.6 Klíčové kompetence

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem: činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a čtení knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázku, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnost zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností: záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí pod.)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální i interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společenské aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování se vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání s lidmi
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tématické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními a umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problému**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

Kompetence k učení:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, příroda i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problému a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

- chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu se dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k aktivnější komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i za své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely pro sociální chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná umí odmítnout
- je schopni chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat a chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

5. Obsah integrovaného celoročního vzdělávacího bloku

Září Po prázdninách s novými kamarády

- ***POPRVÉ V MATEŘSKÉ ŠKOLE***
- ***ČERVENÉ JABLKO***
- ***PODZIM ZAČÍNÁ***
- ***POUŠTÍME DRAKY***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Orientace ve třídě, co se změnilo.
- Co děláme celý den, vztah k rodině.
- Orientace ve škole, v jídelně; seznámení s kuchyní (kuchařkou), školnicí, topičem.
- Určování předmětů kolem nás, z čeho jsou vyrobeny; místo vložení (vlevo, vpravo).
- Léto - příroda, znaky, zážitky z dovolené (mušle, písek, kamínky).
- Porovnání vlastností - kámen, písek, voda)
- Ošetřování květin na zahradě.
- Pozorování ovocného sadu - změny zabarvování ovoce, dozrávání.
- Odlet vlaštovek - vyprávění a pozorování.

KNIHY, PÍSMENA

- Seznámení s knihovnou.
- Opakování známých básní.
- Obrázky květin, stromů - léto.

- Básně - Září, Jabloň....
- Prohlížení ilustrací.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Seznámení se školní zahradou.
- Kouzelný les - běh ve volném terénu, přes přírodní překážky, strmý svah.
- Pohybová hra Na rybičky (hřiště)
- Cvičení v rytmu hudby - Dáda.
- Využití míče na hřišti.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Naučit se po sobě uklízet
- Hra na domácnost, Na kadeřnici
- Návštěva školní kuchyně
- Hygiena na WC, umývat ruce

HUDBA

- Opakování známých písní a hudebních her
- Seznámení s hudební hrou ŘEPA
- Intonace písně Vlaštovičko let'
- Rytmizace
- Hudební nástroj - klavír, varhany

PÍSEK, VODA, KÁMEN

- Tvořivé hry v s pískem na školní zahradě (reakce na vodu - malta)
- Vyhledávání placatých kamínků na výrobu broučků
- Stavba hradu z písku; kamínky a mušle (okna, ozdoby)

MANIPULAČNÍ HRY

- Využití LEGA
- Skládanky z papíru
- Puzzle
- Seznámení se stavebnicí

KOSTKY

- Stavba ohrad, hradů a silnic (parkoviště, domy)
- Využití LEGA; obrázkových kostek

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Určení pravidel - chování a jednání.

- ruce pomáhají ~ neubližují.
- nasloucháme jeden druhému.
- pravidla bezpečnosti ve třídě, venku.
- zdvořilosti, základní hygiena.
- Vzájemné seznámení (jména, značky), přivítání.
- Ohleduplné vztahy (velcí, malí).

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Divadlo - TETKY.
- Četba pohádek před spaní.
- Veršované pohádky - Řepa.
- Dramatizace pohádky - Řepa.
- Individuální a skupinové rozhovory - Zážitky z prázdnin.
- Prověrka výslovnosti dětí.

V V KOUTEK

- Zářijový strom - ovoce.
- Koutek zážitků od moře - mušle, voda, písek.
- Kameny - dobrousit na berušky a broučky.
- Práce s barvou - stromy, květiny.
- Kresba zážitků z prázdnin.
- Nebát se využívat co nejvíce barev, zapouštět do mokrého podkladu.

Říjen Hrátky s podzimní přírodou

- ***HRAJEME SI S PŘÍRODOU***
- ***PODZIM JE TADY***
- ***PODZIMNÍ KOŠÍČEK***
- ***ZVÍŘÁTKA NA PODZIM***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Znak podzimu - příroda, zahrada, počasí : porovnání s létem.
- Třídění ovoce a zeleniny s ochutnávkou
poznávat podle chuti
- Porovnání práce na polích a zahradách, využití praktických znalostí z domova
- Sbíráání kaštanů - pro zimní krmení zvěře
- Sbíráání : šípků, hub, trnky, listů (správné pojmenování)
využití pro lidi.
- Hádanky o plodech a zvířatech.
- Prohlídka kouzelného lesa a obory.

KNIHY, PÍSMENA

- Četba na pokračování - kniha Kaštánek
- Poslech a nácvik básní Podzime, podzime, (i jiné s podzimní tematikou).
- Seznámení s knihou Brousek pro tvůj jazýček : procvičování výslovnosti.
- Logopedická poradna - doporučení a spolupráce s p. uč. Kosňovskou.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Hry na listy - padání listů; stromy.
- Pohybové vyjádření říkánek a písní : Hruška, Stojí jabloň
- Chůze v nerovném a stoupajícím terénu (kouzelný les).
- Chůze po zvýšené ploše (lávka, trám).
- Chůze ve dvojicích ; běh v rozptylu.
- Sběrání přírodnin v lese.
- Chůze na delší vzdálenost - vycházka ke kapličkám a k oboře.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Hra na domácnost a na obchod s využitím ovoce a zeleniny (k čemu se v domácnosti využijí).
- Sběr a výstava přírodních materiálů a přírodnin (přesné určení).

HUDBA

- Hudebně pohybová - " Šel zahradník " .
- Procvičování hudební hry " Řepa " .
- Rytmizace, využití rytmických nástrojů jako doprovod při zpěvu.
- Nácvik písně " Vyleť draku " .

MANIPULAČNÍ HRY

- Skládání papíru - drak, ocas (přesnost, zarýhnutí).
- Manipulace s nůžkami - vystříhat předkreslené ovoce a zeleninu a lepit do misky.
- Porovnávat : více, méně s využitím přírodnin.

KOSTKY

- Geometrické tvary - sestavovat obrazce z geometrických tvarů ze dřeva
- Tvoření a porovnávání - různé druhy kostek a stavebnic

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Sebeobsluha při úklidu, oblékání.
- Hygienické návyky před jídlem, po jídle a po použití WC.
- Nepřekřikovat se, neskákat do řeči.

- Jak se chovat k přírodě ?! Hodnotit záporné aktivity.
- Tichá, ohleduplné chování v lese (pozorování zvěře v oboře).

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Dramatizace pohádek - Řepa, Budka v poli.
- Hra na slabiky : vytleskávání slabik ve slovech a jménech.
- Zajištění divadelního představení.
- Pokračování v četbě před spaním (Bratři Grymové - Pohádky) určovat kladné a záporné hrdiny.

V V KOUTEK

- Výtvarné zachycení pohádky Řepa a Budka v poli.
- Učit děti pozorovat a hodnotit krásu podzimní přírody.
- Výtvarné hry s vylisovanými listy (tvoření květin, motýlů, podzimní strom.
- koutek z kouzelného lesa (listy, plody, kameny, mech, hříby, kůra stromů....).
- Práce s plastelínou - modelování zeleniny, ovoce.

Listopad Všichni se připravují na zimu

- ***ZVÍŘATKA NA PODZIM***
- ***POHÁDKOVÝ PODZIM***
- ***ZVÍŘATKA SE CHYSTAJÍ NA ZIMU***
- ***ZIMA SE BLÍŽÍ***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Pozorování obce z kopců u Chudčic (využití dalekohledu); určovat budovy, popsat samovolně krásu obce ; sledovat reakce dětí.
- Určovat pojmy : pod, nad, vedle, mezi, vpravo, vlevo.
- Poznávání rozdílů v architektuře ; kaplička, staré domy, novostavby.
- Dopravní prostředky - jak je ovládají lidé.
- Lidé a jejich práce, zaměstnání poznat na obrázcích ; práce rodičů.
- Kouzelný les ; padání listů, houby, Výroba domků pro skřítky.

KNIHY, PÍSMENA

- Báseň " Listopad, Padá listí "
- Sluchové vnímání hlásky na začátku slova (hra co sem nepatří - obrázky).
- Hra na ozvěnu (opakuj co slyšíš).
- ABECEDA - Ol. Švejdová.
- Seznámení s Velkou knihou předškoláka.
- Božena Němcová pohádky - seznámení.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Změna délky kroku (reagovat na hudbu) překážky různé velikosti.
- Plazení po břiše : pod předměty a po švédské lavičce.
- Kolektivní běh za vedoucím dítětem ; po signálu utvořit dvojice.
- Zdolávat přírodní překážky.

KOSTKY

- Stavba městečka, naší obce ; silnice, která přes ni vede.
- Využití domů z krabic.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Využití poznatků o zaměstnání ke kolektivním hrám (úklid, obchod, kadeřnictví, řidič.....).
- Stavba domů a skřítek s využitím krabic.

HUDBA

- Hra : " Jak se jmenuješ ? " (melodické říkadlo).
- Hudební hádanky - klavír.
- Sluchové vnímání - Ptáčku jak zpíváš.
- Návčik nových písní a procvičování starších.

MANIPULAČNÍ HRY

- Vystřihování tvarů domečků, lepení ; sestavování do ulice.
- Využívat přírodnin ke kolážím ; ozdoby domů z papíru.

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Pokračovat v procvičování sebeobsluhy, hygienických návyků, vázání kliček, stlaní lehátka.
- Naslouchat jeden druhému ; neskákat si do řeči.
- Kontrola po úklidu hraček - hodnocení dětí, využití odměny, pochvaly.
- Zdvořilost, zdravení.
- Sledovat využívání odpadkových košů na ulicích obce - hodnocení chování lidí.

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Zajistit divadelní představení.
- Dramatizace pohádek.
- Sluchové rozkládání slova na slabiky ; určování počtu slabik a graficky znázornit.
- " Jak se řekne jinak " - synonyma.
- Obrázky, fotografie naší obce.
- Protiklady - hry se slovy.

VV KOUTEK

- Kreslení zážitků z pohádek B. Němcové.
- Kolektivní práce - kreslení naší obce.
- Malování - " Práce maminky, tatínka " .
- Pracovní listy - vlevo, vpravo.
- Nalepování lisovaných listů, dokreslování (fantazie, představy).
- Nové výtvarné techniky.
- Doplnit kout - kouzelný les.
- Individuální nákres obce (pohled z kopce).

Prosinec Vánoce jsou tady

- **ČERT A MIKULÁŠ**
- **VÁNOCE SE BLÍŽÍ**
- **VÁNOČNÍ BESÍDKA**

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Přiblížit svátky vánoční - tradice, zvyky, obyčeje.
- Jak se slaví svátky na celém světě.
- Mikulášská nadílka.
- Vánoční besídka pro veřejnost.
- Zúčastnit se rožnutí obecního stromu.
- Pozorování výzdoby domů a zahrádek.
- Zvířata v zimě : krmení v lese, krmítko na zahradě.
- Sníh : v teple voda : pokusy.
- Černý filc a pozorovat padající vločky.

KNIHY, PÍSMENA

- Návčik zimních básní " Sněhulák " a k vánoční besídce.
- Rozklad slov na slabiky - vyťukávání.
- Pohádky a příběhy - určení kladných a záporných hrdinů.
- Prohlížení knih se zimní tematikou.
- Báseň : " Bílé vločky, hvězdné nebe " .

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Hry ve sněhu - sáňkování, klouzání.
- Obtisky ve sněhu (nohama, tělem).
- Návčik kotoulu vpřed.
- Udržení rovnováhy na švédské lávce.
- Návčik přísunového kroku (mazurka).
- Stavba sněhuláka na školní zahradě.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Zdobení vánočního stromu a MŠ.
- Výzdoba třídy.
- Hry na domácnost , pečení cukroví (jaké suroviny).
- Stavba sněhuláka.

HUDBA

- Nácvič vánočních koled.
- Hudební hry na vánoční besídku (sladit hudbu s pohybem).

MANIPULAČNÍ HRY

- Jemná motorika rukou, fantazie.
- Koordinace očí a rukou.
- Zavazování, zapínání.
- Vystřihování vloček - zacházení s nůžkami.

KOSTKY

- Stavba hradů a zámků : hra pohádky.
- Stavba domů (rozdělení : pokoje, ložnice, kuchyň...)

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Pěkné vztahy k mamince, pomáhat s úklidem.
- Kamarádství, pomáhat malým, být ohleduplným k ostatním.
- Láska ke zvířatům : krmítka na zahradě a pozorování ptáčků.

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Besídka : představení dětí pro rodiče (program).
- Mikulášská besídka s nadílkou - ČERT, MIKULÁŠ.
- Gymnastika mluvidel - čert.
- Správné vyslovování, mluvit pomalu.

VV KOUTEK

- Kresba zážitků z mikulášské besídky.
- Malování vloček na černý podklad.
- Vystřihování vloček z ubrousků.
- „ Jaký budu mít doma stromeček ?"
- Výroba dáreků pro rodiče.
- Kresba krmítka, ptáčků.
- Výroba sněhuláka z vaty, zasněžený strom.
- Zážitky ze sáňkování a klouzání (postava v pohybu).

- Výzdoba třídy a školy - malování, stříhání, lepení.
- Prohlížení kreseb J. Lady - Zima.
- Sledovat zimní přírodu, učit se ji esteticky vnímat.

Leden Mráz čaruje

- ***LEDEN, LEDEN . . .***
- ***BUDE ZIMA BUDE MRÁZ***
- ***KDE BYDLÍ MRAZÍK***
- ***ZIMNÍ RADOVÁNKY***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Prohlubovat poznatky o zimě (sněh, mráz, pozorování, znaky zimy, pokus - sněh v teple - voda).
- Vlastnosti sněhu a ledu (pozorování).
- Poznat a jmenovat (srnku, zajíce - vlastnosti).
- Ptáci v zimě - vrabec, kos (srst, peří).
- Péče o zvěř a ptactvo (krmítka).
- Procvičit znalost jména a adresy (zápis do ZŠ).
- Procvičit znalosti základních barev + doplňkové (individ.) - hra " Chodím, hledám ".

KNIHY, PÍSMENA

- Přibližovat dětem školní prostředí (četba " Honzíkova cesta ").
- Učit děti chápat rozdíl mezi poezií a prózou (Hrubín, Trnka - veršované pohádky).
- Vést děti k porozumění vtipu v poezii (Žáček, Born).
- Sluchové vnímání hlásky na začátku slova.
- Procvičit sykavky (báseň - " Syslí škola "), Sova v lese (Brousek pro tvůj jazýček).
- TEST ŠKOLNÍ ZRALOSTI.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Zimní činnosti (sáňkování ....).
- Stavění sněhuláka.
- Vycházka do lesa, pozorování stop zvířat ve sněhu.
- Učit děti kotoul vpřed ze stoje rozkročného (správné sbalení).
- Zdokonalovat prolézání (hra na koníka).

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Hra na domácnost (snídaně.....)
- Používané suroviny na přípravu (navázat na vánoční pečení)

(vajíčko, mouka, mléko .....)

HUDBA

- Návuk hry se zpěvem Zimní témat. (sladit hudbu s pohybem).
- Zpěv dětí s doprovodem.
- Učit poskočný krok.

MANIPULAČNÍ HRY

- Zavazování, zapínání (individuální práce).
- Jemná motorika (stavebnice, mozaiky).
- Využití stavebnic.
- Vést děti k porovnávání dvou předmětů (měření).

KOSTKY

- Stavba krmítek pro lesní zvířata a ptáky.
- Stavby domečků (rozdělení, plánování : kuchyň, pokoj, koupelna.....).
- Rozhodovat o pravdivosti a nepravdivosti různých forem pozorování, pojmy : větší než, menší než (kostky).

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Upevňovat časové představy v součinnosti s činnostmi dětí (stolování při obědě a svačině).
- Správný vztah k péči o zdraví vlastní i ostatních dětí, neubližovat si a pomoci navzájem (oblečení...), soucítění.
- posilovat a prověřit samostatnost a odpovědnost při plnění úkolů (pochvala), hodnocení učitelů i dětí.
- Respektovat mluvčího (učitel i dítě).

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Rozkládání slov na slabiky a určování počtu slabik (1-3).
- Slovní řešení situací a problémů (obrázky, hádanky).
- Divadelní představení.
- Četba před spaním.

VV KOUTEK

- Porovnávat ilustrace různých autorů (Zmatlíková, Lada, Born).
- Ilustrace k pohádkám - Trnka.
- Práce s plastelínou - sněhulák.
- Seznámení s novou technikou, kresba se zmizíkem do inkoustového podkladu.
- Snažit se o zachycení postavy v pohybu (navázat na zimní činnosti).
- Uplatnit dekorativní prvky (malování šály, čepice, rukavic).
- Zachycení zážitků : z divadla, představení., vycházky....ilustrace.

- Vystřihování a lepení vrány.

Únor Objevujeme svět kolem nás

- ***U NÁS V MATEŘSKÉ ŠKOLE***
- ***TĚŠÍME SE NA KARNEVAL,***
- ***DĚTI PŘIPRAVUJÍ KARNEVAL***
- ***POZNÁVÁME SAMI SEBE***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Učit porovnat předměty přiložené k sobě, pojmy velký, malý, (větší, menší).
- Pojmy krátký, dlouhý (cesta do hradu).
- Sledovat cestu (začátek, konec) - pracovní listy.
- Upevňovat časové představy (ráno, poledne, večer).
- Pozorovat předjarní přírodu (tání sněhu a ledu).
rašení na zahrádkách (tráva, sněženky, krokusy...).
- Klíčení fazolí (pozorování).
- Sazení řeřichy do skořápek.

KNIHY, PÍSMENA

- Četba z knihy na pokračování dle výběru Andersenovy pohádky.
- Chápat rozdíl mezi knihou a časopisem.
- Vtip v poezii (Žáček, Born) Aprílová škola.
- Procvičovat sluch -vnímání hlásky na začátku slova (hláska nás probudí, pracovní listy).
- Seznámení s pohádkou Tisíc a jedna noc - četba odpolední činnosti.
- Poslech pohádky o Bílé laňce - Fr. Hrubín - seznámení s autorem.
- Reprodukce pohádek.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Ekovycházka - pozorování negativních vlivů na prostředí.
- Návčik pohybového doprovodu k pásmu
- Sladit pohyb s hudbou.
- Hry s míčem (horní oblouk, chytání..).
- Procvičit plazení po lávce a pod nářadím.
- Soutěž v gymnastice; závodivé hry v družstvech, Plavecký výcvik.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Hra na domácnost (snídaně, oběd, večeře).
- Správná používání příboru (levá, pravá)
- Zavazování tkaniček

HUDBA

- Nácvič písni k pásmu " Námořníci ".
- Učit rozlišovat dynamiku písni.
- Využít rytmické nástroje, klavír.

MANIPULAČNÍ HRY

- Hry s loutkami a maňásky.
- Jemná motorika - navlékání korálků.
- Skládání puzzlí.
- Stříhání a sestavování mozaiky, koláže.
- Procvičování pojmů pravá, levá a barev (dej vlevo a vpravo).
- Správné držení tužky, uvolnění zápěstí.

KOSTKY

- Stavby hradů, cest k hradům (krátká, dlouhá).
- Ohrady a stáje koňům.
- Tvoření skupin předmětů podle tvaru, barvy, velikosti...

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Posilovat a prověřovat samostatnost a odpovědnost při plnění úkolů (pochvala).
- Úklid hraček po hře.
- Vážít si práce dospělých v MŠ (kuchařka, uklízečka - význam).
- Pozorování přírody s upozorněním na její ochranu (hra co do přírody nepatří).
- Učit děti výsledky své práce, porovnávat s druhými dětmi.

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Improvizace s loutkou (maňáskem).
- Dramatizace pohádky - výběr učitelka.
- Procvičovat další hlásky (Brousek pro tvůj jazýček, říkadla, básničky).
- Rozklad slov na slabiky (4,5).
- Slovní řešení situací (popletená abeceda).

VV KOUTEK

- Zachycení zážitků z divadelního představení, z vycházky, z volných dnů.
- Zachytit postavu v pohybu.
- Kreslení k pohádkám, které posloucháme (pohádkové postavy).
- Vypracovat kuličky z plastelíny – korále (Princeznička na bále).
- Správná technika malování, plný štětec, špička, malba prvních jarních květin, kočiček, čistota při práci.
- Výroba masek.
- Skořápka, řeřicha : dokreslit na panáčka.

Březen Vítáme jaro

- ***JARO SE BLÍŽÍ***
- ***NA JAŘE, NA JAŘE . . .***
- ***JARNÍ ZAHRÁDKA***
- ***HŘEJ SLUNÉČKO HŘEJ***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Seznamovat děti s názvy jarních květin (sněžěnka, bledule, narciska, tulipán, petrklič, krokus..).
- Seznámit děti s podmínkami pro růst rostlin, pokus se semínky (světlo, teplo, voda) klíčení pšenice - osení.
- Poplach PO.
- Pozorování změn v přírodě, pupeny na stromech, keřích.
- Vítání jara - zvyky.
- Přiblížit velikonoční zvyky.
- Pozorovat klíčení fazol (sklenice, vata).
- Řeřichové hlavičky (1/2 skořápky, hlína, řeřicha).

KNIHY, PÍSMENA

- Četba na pokračování (výběr učitelky).
- Hra : " Jak to bude dál "? vymýšlet další osudy k pohádkám, příběhům.
- Názvy jednotlivých dnů v týdnu.
- Andersenovy pohádky (Malá mořská víla, Křesadlo...).
- Opakování jmen spisovatelů, malířů (Hrubín, Born, Lada).
- Příběh " Jak plamínek zachránil svět ".
- Dělení slov na slabiky (grafické znázornění).

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Míčové hry - koulet míč daným směrem.
- Učit cval stranou.
- Kotoul vpřed.
- Udržení rovnováhy - zvýšená plocha.
- Cvičení obratnosti a nebojácnosti (proudové cvičení, průlezy).

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Zavazování na smyčky (panák, boty, zavínovačka).
- Správné používání příboru.
- Co obsahuje vajíčko - kde ho používáme.

HUDBA

- Nácvik jarních písní.
- Učit se dialogové hry (jak se jmenuješ).
- Učit děti vnímat zvuky v přírodě (letadlo, zpěv ptáků, vítr.....).
- Procvičování známých písní a hudebních her.

PÍSEK

- Pozorování zvýšení vody při tání.
- Úklid pískoviště, překopávání písku.

MANIPULAČNÍ HRY

- Zdobení vajíček.
- Zdobení, vystřihování předkreslených tvarů (vajíčko, zajíček, kuře...).

KOSTKY

- Stavba silnic (nejkratší, nejdelší).
- Labyrinty.

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Ochota dětí vystřídat se ve vedoucí roli (pochvala), bez zásahu učitelky.
- Samostatnost při řešení problémů (jak to uděláš ?).
- Využívání pochvaly, samostatné hodnocení chování jiných dětí.
- Návštěva 1. tř. ZŠ.

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Ozvěnové dovednosti ; procvičování hlásek (Ď, Ť, Ň).
- Rozlišovat intenzitu a délku trvání zvuků, tónů (krátký, dlouhý).
- Procvičovat sluchové vnímání hlásky na začátku slova.
- Souvislé vyjadřování (vyprávění zážitků, obrázků, pohádku).

VV KOUTEK

- Zdobení řeřichových hlaviček.
- Kreslení úseků klíčení fazole.
- Malování jarních květin.
- Vyhledávat zajímavé pohledy na krajinu, obec, les.
- Přiblížit jarní zvyky.
- Práce s textilem, lepidlem (květy, koláže).

Duben Hřejivé sluníčko v kvetoucí přírodě

- ***TĚŠÍME SE NA VELIKONOCE***
- ***ZA JÍČEK BĚŽÍ***
- ***KVETOUČÍ PŘÍRODA***
- ***POJEDEME DO PŘÍRODY***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Didaktická hra - Mlád'ata hledají maminku, přirovnání, třídění.
- Hry s obrázky, opakování názvů jednotlivých zvířat, základní vlastnosti, užitek.
- Poznávání ve skutečnosti - exkurze.
- Jaro : kvetoucí stromy, zahrady, vracející se ptáci ; les - pupeny, lístky.
- Kouzelný les : hmyz, stromy, keře...
- Doprava - poznat a pojmenovat a účel dopravních prostředků, kdo je řídí - řidič, letec, kapitán, strojuvůdce.

KNIHY, PÍSMENA

- Řekni to naopak - užívání antonym.
- Co vidíš ? Souvislé vyjadřování : reprodukce, popis obrázku.
- Poslech pohádky " O koťátku, které zapomnělo mňoukat.
- Hádanky o zvířátkách ; vymyšlení hádanek.
- Pohádky o zvířátkách např. Čáp a liška.
- Prohlížení encyklopedie zvířat.
- Vyprávění o kouzelném lese a skřítcích.

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Pohybová hra na Barevná autíčka.
- Překonávání překážek v kouzelném lese.
- Kdo první najde 4 šišky a dá pod strom.
- Opakovat kotoul vpřed.
- Hod horním obloukem na cíl.

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Seznámení s činností strojů a přístrojů v domácnosti (robot, šicí stroj, pračka ....).
- Pozorovat kuchařku v kuchyni.
- Zapínání knoflíků - různé druhy (panák).
- Zapojení do úklidu zahrady, hrabání.

HUDBA

- Nácvič písňe o domácích zvířatech - " Když jsem já sloužil " .
- Sladit hudbu s pohybem káčátka.
- Procvičování sluchu - " Ptáčku jak zpíváš "?

MANIPULAČNÍ HRY

- Jemná motorika (mozaika, korálky, lego, hříbečky...).
- Upevňovat techniku stříhání, vystřihování (sluníčka, ptáčky, květiny)
K výzdobě MŠ - PTAČÍ STROM, KOUZELNÝ LES.

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Upevňování správné reakce (přerušování činnosti, ukončení hry, úklid - pochvala, povzbuzení).
- Respektovat mluvčího - neskákat do řeči.
- Všimát si chování dětí v přírodě, zhodnocení
- klid, odpadky v lese atd.

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Gymnastika mluvidel (zvuky domácích zvířat).
- Hra na ozvěnu, procvičovat hlásky : š, č, ř, ž, r, s, c, (říkadla, Brousek pro tvůj jazýček).
- Učit děti vnímat délku samohlásky ve slabice (pohybově i graficky vyjádřit).

VV KOUTEK

- Kreslení zážitků z vycházek (rozvrhnout děj na ploše).
- Výtvarně zachytnout dopravní prostředky.
- Malování květin, pučících keřů a stromů.
- Vytvoření Ptačího stromu.
- Lisování květin (herbář).

Květen Jsme rádi na světě

- ***DEN MATEK***
- ***ROZKVETLÁ PŘÍRODA***
- ***MÁME RÁDI VITAMÍNY***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Pozorování rozkvetlých stromů

- Umět pojmenovat zeleninu (ředkvičku, mrkev, salát)
poznávat podle chuti
- Poznávat zahradní a luční květiny (kopretina, pampeliška, konvalinka)
- Co potřebují rostliny k růstu
- VODA - putování kapičky Aničky
Atlas pozorování vodních toků
- Rozhovory o lidech na celém světě (Atlas)
Obrázky různých lidských ras
- Na co vše potřebujeme vodu; vodní živočichové
(ryby, ... kniha živočichové)

KNIHY, PÍSMENA

- Poslech Bajek o zvířatech
- Poslech vyprávění o Putování kapičky Aničky (pramínek, potůček, potok, řeka, moře, oceán)
- Rozumět vtipu a slovní hře v poesii
- Brousek pro tvůj jazýček - r , ř
- Co má máma nejraději ?

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Chůze na delší vzdálenost - vytrvalost
(vycházka k řece Svratce a čističce ve Veverské Bítýšce)
- Házení míčem do zvednuté obouřč
(horní oblouk)
- Proudová cvičení - žíněnka
závody v družstvech
- Pohybová hra Na Rybáře
- Pohybové vyjádření - ryby, rak, žába, čáp

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Hra na domácnost (zeleninové hody)
- Správná využívání příboru (levá, pravá)
- Ochutnávání vody
- Zavazování tkaniček

HUDBA

- Nácvič hudební hry " Travička zelená"
- Poslech části symfonické básně " Má vlast"
- Procvičování pásma Námořníci

PÍSEK

- Tvořivé hry v pískovišti
- Přehrada, řeka z písku

MANIPULAČNÍ HRY

- Hry s mozaikami a tvorba ze stavebnic LEGO, SEVA
- Zdokonalovat se ve střihání, lepení (koláže, řeka)
Dárek mamince - květiny

KOSTKY

- Stavba domu pro zvířata
- Mosty přes potoky a řeky

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Hodnotit chování lidí ze vztahu ke zvířatům a přírodě vůbec.
- Jak škodí odpadky v potocích a řekách.
- Radovat se z úspěchů druhých dětí - nezávidět, pomoci menším.
- Dovednost, sebehodnocení, posilovat pocit jistoty, samostatnosti

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Gymnastika mluvidel - známá říkadla, hra na ozvěnu
- Sluchově vnímat délku samohlásek ve slabice (dvojslabičná slova)
- Sluchová hra - Ptáčku jak zpíváš, Slepá bába
- Dramatizace známých pohádek

VV KOUTEK

- Výtvarně zachytit kvetoucí stromy
- Vystihnout tvar zeleniny - modelína
- Koloběh vody - velký formát (kolektivní práce)
- Dárek pro maminku
- Výtvarné zachycení zážitků: z pohádek, vyprávění o vodním království, Putování kapičky Aničky
- Kreslení ryb

Červen Hrátky s kamarády

- ***DEN DĚTÍ***
- ***HRAJEME SI S KAMARÁDY***
- ***PRÁZDNINY SE BLÍŽÍ***
- ***CO UŽ VŠECHNO UMÍME***

POZNÁNÍ, OBJEVY, POKUSY

- Pozorování záhonků v zahrádkách, co tam roste?
- Rozlišovat ovoce a zelenina (obrázky, hádanky).
- Pozorovat stromy v zahradách i v lese - změny.
- Oslava MDD, výlet
- Poznat a pojmenovat luční květy (kopretina, sedmikráska, zvoneček.....)
- Zahradní květiny (růže, pivoňka, kosatec....)

KNIHY, PÍSMENA

- Návuk a procvičování básní na besídku
- Tvořivé ukončení příběhu "Co by se stalo, kdyby...."
- Orientace v dětských encyklopediích
- Slovní kopaná (Čím začíná a končí slovo)

POHYB, POHYBOVÉ HRY

- Návuk a procvičování skoku do dálky, běhu, hodů
- sportovní soutěž.
- Zdolávání překážek, strmých svahů, chůze po kládě v kouzelném lese
- Krok poskočný (Skákal pes)

PÍSEK, VODA

- Tvořivost při stavbě z vlhkého písku
- Hry s vodou, pouštění lodiček
- Kropení dětí - ruce, nohy

DOMÁCNOST, DOVEDNOSTI

- Procvičovat užívání příboru (levá, pravá)
- Soutěž o nejlepší smyčky na tkaničkách
- Hra na domácnost - tvořivost, fantazie

HUDBA

- Návuk a procvičování písniček k závěrečné besídce
- Návuk hry se zpěvem Na šáteček

MANIPULAČNÍ HRY

- Skládání z papíru, zarýhnutí (lodička, čepice)
Jemná motorika - stavby z LEGA a pod

KOSTKY

- Stavby : hradů, silnic, křižovatek, parkoviště

SOCIÁLNÍ VZTAHY, KONTAKTY

- Umět se radovat z úspěchů druhých dětí, nezávidět si, pocítit svoji sounáležitost ke kolektivu.
- Příležitost setkání s jinými dětmi a dospělými - závěrečná besídka, rozloučení s předškoláky.
- Vést děti k trpělivosti při překonávání překážek (osobní příklad, pochvala, povzbuzení)

DIVADLO, JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

- Nadále procvičovat správnou výslovnost - básně na besídku
- Besídka : přiměřené hlasové projevy
- Opakování a procvičování učiva z celého roku
- Dramatizace pohádek - DIVADLO

VV KOUTEK

- Práce s plastelínou (ovoce, zelenina)
- Výtvarné zachycení z výletu; kouzelného lesa, z her na školní zahradě

6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naší snahou by mělo být **vytvořit optimální podmínky** k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. **Vytvoření podmínek pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotní postižením.**

dětem s tělesným postižením

dětem se zrakovým postižením

dětem se sluchovým postižením

dětem s poruchami pozornosti a vnímání (dětem s poruchou učení a chování)

dětem s poruchami řeči (zajištění kvalitní logopedické péče)

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Nadání a předškolní věk

Těmto dětem nabízíme další vhodné aktivity podle mimořádných schopností, či mimořádného nadání.

Nadání a předškolní věk

Mnozí považují za zbytečné jakoukoliv podporu v péči o nadané děti, domnívají se, že nadané děti si díky svým vyšším intelektovým schopnostem poradí samy, jiní jsou stoupenci „všem stejně“.

1. Prvním našim úkolem při práci s nadanými dětmi je rozpoznat, odhalit nebo zjistit, jaké projevy chování dětí můžeme považovat za určující pro nadání.

2. Druhým úkolem je rozvíjet a podporovat tyto projevy.

„Obraz“ nadaného dítěte

U nadaných dětí bývá nejčastěji uváděn **akcelerovaný vývoj**, většinou se týká intelektového vývoje. Velmi často je představa o nadaném dítěti spojována s celkovou oblíbeností s jeho bezproblémovostí. Do skupiny nadaných dětí patří **děti s ranými projevy specializace** (např. zájem o hudbu) a **děti s neobvyklými projevy schopností** (neobyčejná paměť, bohatá představivost, originalita myšlení...). **Je nutné respektovat vysoké učební tempo těchto dětí.**

7. Evaluace

Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni školy a třídy. Provádí je pedagogický sbor i jednotlivý pedagog. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, na kolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledujeme a zaznamenáváme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky v učení. Vyhodnocujeme vývoj dětí.

Hodnocení

1. Hodnocení většího či menšího tematického celku provádíme po skončení, nebo i v jeho průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dále jejich části upravovat, obměňovat a obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.
2. Hodnocení k dětem provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky dětí, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro počáteční sebehodnocení dítěte. S dítětem o pokrocích, kterých dosahuje vhodným způsobem hovoříme.
3. Hodnocení z pohledu celé třídy zapisujeme zpravidla na konci týdne, nebo dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem dětí, jejich náměty, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi dětmi, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.
4. Učitelky zpracovávají své poznámky a postřehy o dětech. Vyhodnocujeme svá pozorování, popisujeme posun dětí v oblasti pohybové, hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů a hry, poznatků, myšlenkových operací, komunikace a jazykového projevu, prostorových a početních představ, hudebních a výtvarných projevů, grafomotoriky, projevů chování atd.
5. U předškolních dětí porovnáváme posun v kresbě, schopnosti spolupráce, chuti k získání nových poznatků, sebevědomí a aktivit, posun v představách, jazykovém citu, fantazii a dalších významných operacích potřebných ke vzdělávání.
6. U dětí s integrací a odkladu školní docházky zpracováváme pedagogickou diagnostiku častěji. Je nutná častější konzultace s rodiči dítěte. Pozorování o chování a projevech dítěte předáváme rodičům s vědomím citlivosti popisovaných informací.

Co budeme v průběhu školního roku v naší MŠ vyhodnocovat?

A. Vyhodnocování podtémat

B. Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

C. Vyhodnocování denních činností dítětem

A. Vyhodnocování podtémat

Průběžně vyhodnocujeme podtémata týdenním hodnocením s ohledem na stanovená kritéria, která důsledně vycházejí z rámcových i specifických cílů.

1. kritérium rozvoje osobnosti dítěte a jeho schopnosti učení
2. kritérium osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. kritérium získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Např.: Jak byla u dítěte rozvíjena jeho osobnost a schopnost učení, s jakou morální kvalitou se děti seznamovaly, jak pedagog rozvíjel a upevňoval samostatnost dětí a schopnost samostatného rozhodování atd.

Vyhodnocování účinnosti vlastní pedagogické činnosti a naplňování stanovených kritérií formou otázek a odpovědí:

Jak byly děti zaujaty, zda projevily opravdový zájem o činnosti, co se dětem líbilo, co se naučily, učili jsme děti přemýšlet? Naplňovali jsme požadavek prožitkového učení? Jaké závěry si stanovíme pro další činnost? Jak jsme motivovali rodiče k součinnosti?

Shromážděním informací a vyhodnocováním (podtémat), získáme částečné podklady pro evaluaci měsíčních činností (témat). Průběžné vyhodnocování s vyvozenými závěry uplatňujeme při plánování další pedagogické činnosti.;

B. Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

Individuálně sledujeme rozvoj dítěte a hodnotíme jeho učební pokrok. Stanovíme rozvojovou a vzdělávací prognózu dítěte spolu s rodinou, tím stimulujeme jeho osobní pokrok. Obecným i kritérii jsou očekávané kompetence z Rámcového vzdělávacího programu.

Význam evaluace o individuálním rozvoji dítěte spočívá v tom, že včas vyrovnává nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání a předchází tak možným obtížím v dalším vzdělávání dítěte.

Individuální evaluace zároveň podchycuje rozvoj talentů, zájmů a schopností dítěte, rozvoj jeho osobních dispozic.

Individuální rozvoj a pokroky dítěte v učení dokumentujeme tak, aby nám poskytl smysluplnou zpětnou vazbu a sloužily k optimálnímu naplnění individuálních vzdělávacích cílů, možností a potřeb dítěte.

Samozřejmě, že všechny naše záznamy o dítěti jsou důvěrné!

1. Zjistíme úroveň požadovaných kompetencí dítěte, zapíšeme do **Záznamu o pozorování dítěte**.

2. Na základě zjištění vyjádřených v **Záznamu o pozorování dítěte** sestavíme **Individuelní plán dítěte** se stanovením specifických úkolů pro dítě s působením na dítě v mateřské škole a případně s doporučením rodičům.

3. **Záznam o pozorování dítěte** aktualizujeme s ohledem na posuny ve změnách kompetencí dítěte. Po novém vyhodnocení sestavíme dítěti podle potřeby nový **Individuelní plán dítěte** s novými úkoly.

C. Vyhodnocování denních činností dítětem

Můžeme se pokusit o zapojení dítěte do přípravy denního programu a jeho hodnocení – **hodnocení nejzajímavějších činností během dne z pohledu dítěte**.

Hodnocením dítětem zjišťujeme oblíbenost jednotlivých činností u dětí, zájmy a potřeby dětí, zjistíme jaká jsou jejich přání a jaké jsou jejich návrhy denních činností. Tím zjistíme, **jaká forma vzdělávání je pro děti nejzajímavější, a tím tedy nejúčinnější**.

Označení	co	Kritéria	Jak	Jak často	Kdo
1	Děti	-Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení -Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí	Písemně i ústně- portfolio	Průběžně	Učitelky
2	Týdenní téma	-Činnosti jak se děti cítily - Co se naučily -Co se povedlo, co ne a proč	Písemně	Jedenkrát týdně	Učitelky
3	Měsíční téma	- Pomáhá dětem k rozvoji a porozumění okolnímu světu a k řešení běžných životních situací - Vychází z předchozích zkušeností -Rozvoj kompetencí	Písemně- co se povedlo, co jinak	Jedenkrát měsíčně	Učitelky
4	Hodnocení školy	-Naplnění cílů ŠVP - Kvalita podmínek vzdělávání -Způsob zpracování učiva a jeho realizace - Kvalita výsledků vzdělávání -Práce pedagogů -Vztahy mezi zaměstnanci - Projekt školní zahrady	Písemně i ústně	Do roku 2009 Jedenkrát za dva roky Od 2010 jedenkrát za tři roky	Všichni zaměstnanci
5	Spolupráce s rodiči	-Podíl na přípravě programu pro děti - Pomoc rodičů, brigády, sponzorské dary - Účast na třídních schůzkách -Společné kulturní akce pro děti - Pomoc při projektu školní zahrady	Písemně i ústně	Minimálně čtyřikrát ročně Dále dle potřeby	Všichni zaměstnanci a rodiče

Ukázka praktické přípravy

Specifika předškolního vzdělávání

Při přípravě plánování zohledňujeme vždy veškerá specifika předškolního vzdělávání stanovená Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání:

- předškolní vzdělávání je didakticky zacílená činnost motivovaná pedagogem
- přizpůsobuje se vývojovým, sociálním a emocionálním potřebám dětí
- je založeno na přímých zážitcích dítěte, vychází z dětské volby
- probíhá v prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů
- probíhá během celého dne na mateřské škole
- má úzkou vazbu na rodinu
- přihlíží k individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí
- působí na celou osobnost dítěte
- je založeno na vyváženosti spontánních aktivit a řízených činností v menších či větších skupinách nebo individuálně
- veškeré činnosti mají charakter her, zábavy a zajímavých činností pro děti
- probouzí v dítěti aktivní zájem, chuť kolem sebe naslouchat a objevovat
- dává dítěti možnost prožívat uspokojení z úspěchu, překonávání překážek a vnímat sebe jako plnohodnotného jedince
- probouzí v dítěti touhu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže

8. Přílohy

8.1 Organizace dne

8.2 Vnitřní řád školy

8.3 Práva a povinnosti dětí

Práva a povinnosti rodičů

8.4 Pravidla soužití dětí na naší mateřské škole

Pravidla soužití pro dospělé

Organizace dne

- 6:30 hod. - otevření mateřské školy, při vstupu dítěte do mateřské školy se každé nově příchozí dítě individuálně přizpůsobuje, adaptuje na nové prostředí; děti se zapojují do her nebo činností podle svého přání, podle podnětů nabídnutých učitelkou; mohou si vybrat hru, činnost, individuální nebo skupinovou
- denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby
- dětem je nabízen pitný režim,
- do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
- 8:45 hod. - začíná se podávat svačina, každé dítě má možnost se samo rozhodnout, dle své potřeby
- 9- 9:30 hod. - předání prožitků, vzdělávací nabídky, komunikativní kruh, vytváření námětů a závěrů pro další život skupiny
- 9:30 -11:30. hod.- pobyt venku na čerstvém vzduchu; za pěkného počasí, chodíme ven již dříve
- 11:30-12:00 hod.- hygiena, příprava na oběd
oběd, děti k jídlu vhodně motivujeme, ale v žádném případě, děti do jídla nenutíme
- 12:00-14:00 hod.- hygiena, příprava na odpočinek, poslech pohádky
odpočinek dětí, starším dětem je nabídnuta náhradní klidná aktivita
- 14:15. hod. - odpolední svačina
- 14:15-16:30 hod.- spontánní aktivity dětí, možnost pokračovat v nedokončených činnostech dne, úklid hraček, postupné odcházení dětí domů, rozloučení,
- 16:30 hod.- uzavření mateřské školy

Vnitřní řád školy

1. Mateřská škola se otvírá v 6:30 hod., po předchozí dohodě mají rodiče možnost s ohledem na své zaměstnání, přivádět i odvádět své dítě kdykoliv v průběhu dne; dítě musí být předem nahlášené na stravování.

Doporučujeme přivést dítě do 8.30

2. Rodič je povinen předat dítě osobně paní učitelce, teprve potom může opustit školu.

3. Zákonní zástupci dítěte mohou k vyzvedávání dítěte písemně pověřit jinou osobu (formuláře paní učitelky). Bez písemného pověření nevydají učitelky dítě nikomu jinému, než jeho rodiči!!!

4. Při vstupu dítěte do MŠ nabízíme individuálně přizpůsobený adaptační režim, vždy se mohou rodiče s učitelkami předem dohodnout na vhodném postupu.

5. Do mateřské školy patří pouze dítě zcela zdravé, učitelky mají právo, v zájmu zachování zdraví ostatních dětí nepřijmout do MŠ děti s nachlazením či jinými infekčními onemocněními.

6. Rodiče jsou povinni hlásit ihned výskyt infekčního onemocnění v rodině a veškeré údaje o zdraví dítěte. Po vyléčení infekčního onemocnění dítě do MŠ přijímáme s potvrzením od lékaře, které nám zaručí jeho uzdravení (v zájmu zdraví ostatních dětí).

7. Rodiče jsou povinni nahlásit ihned změny v osobních datech dítěte, změny telefonního spojení na rodiče, změnu zdravotní pojišťovny dítěte.

8. Rodiče jsou povinni oznámit škole předem známou nepřítomnost dítěte.

9. Děti odhlašují nejpozději den předem do 14.00, do sešitu vedoucí stravování. **Stravné se platí vždy do 10. dne v měsíci,** také učitelkám mateřské školy. **Rodič je povinen uhradit částku za stravování dítěte v daném termínu.**

10. Školné za MŠ stanovených vedením školy se platí vždy do 5. dne v měsíci, ve třídě učitelkám mateřské školy.

11. MŠ spolupracuje s rodiči s cílem rozvíjet aktivity a organizovat činnost ve prospěch dětí a prohloubení vzájemného výchovného působení rodiny a MŠ. **Rodič má právo být informován o prospívání svého dítěte,** o jeho pokrocích v rozvoji a učení. Rodiče mají právo spolurozhodovat při řešení různých problémů.

Práva a povinnosti dětí

- individuálně uspokojovat své tělesné potřeby
- samostatně vykonávat činnosti související se sebeobsluhou
  - při jídle: vzít si tácek, chléb, pít, nalít si samostatně čaj
  - v umývárně a při použití WC: dodržovat hygienické návyky
  - v šatně: postupně se naučit samostatně oblékat, vědět, které věci jsou na oblečení do třídy, ven a domů
- užívat celé prostředí na základě předem domluvených pravidel
- má právo rozhodnout se, zda se zúčastní či nezúčastní činností nabízených

Základní škola a mateřská škola Chudčice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace
učitelkou nebo dětmi

- podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům jiných, hledat řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití

Práva a povinnosti rodičů

- být seznámeni s řádem mateřské školy a respektovat ho
- znát a respektovat pravidla soužití, která ve škole platí
- podílet se na vytváření společných programů, vyjadřovat se k těmto programům, zapojovat se do života školy
- využívat možnost pobytu s dítětem v mateřské škole v době ranních her a odpoledních činností: zapojit se do společné práce s dítětem, spolupracovat s učitelkou
- účastnit se vybraných akcí školy
- rodič má právo být informován o prospívání svého dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení, má právo domlouvat se na společných postupech řešení jeho individuální výchovy

Pravidla soužití na naší mateřské škole pro děti

- při příchodu do MŠ pozdravit a přivítat se s paní učitelkou
- při odchodu z MŠ se rozloučit
- neodcházet ze třídy bez domluvy s učitelkou
- neběhat ve třídě mezi stolečky
- neběhat po chodbě do umyvárny
- v umyvárně dodržovat hygienu
- požádat, informovat učitelku o půjčení hračky, o hře, o činnosti
- vracet hračky zpět na své místo
- neničit hru ani výtvary ostatních dětí
- neubližovat ostatním, omluvit se za nesprávné chování
- nebrat věci ostatním dětem, domluvit střídání hraček, při neshodě vyjednávat
- používat kouzelná slůvka : děkuji, prosím, promiň
- nekřičet, používat vhodná slova
- umět požádat o pomoc; pomáhat, kde je třeba
- nerušit děti, nechci-li si hrát nebo se zapojit do činnosti
- dokončit započatou práci

Pravidla soužití pro dospělé

- vzájemný respekt
- důvěra, ochota naslouchat
- upřímnost, spolehlivost

Použitá literatura

- Manuál pro tvorbu školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Výzkumný ústav pedagogický, Praha)
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, (Výzkumný ústav pedagogický, Praha)